

*Діана Коваль,
викладач кафедри іноземних мов і новітніх технологій навчання,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ЕВФЕМІСТИЧНА ЛЕКСИКА У ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ АНГЛОМОВНИХ КРАЇН

Безсумнівно, у військово-політичному дискурсі евфемізми відіграють ключову роль, адже це засіб маніпуляції свідомістю та контролю над сприйняттям інформації. Евфемістична лексика дозволяє нейтралізувати, пом'якшити, приховати або зробити менш емоційно забарвленими висловлювання про війну, насильство, втрати чи політичні рішення. Така мовна

стратегія активно використовується у риторичі урядовців, військових, журналістів та дипломатів [1].

Політична діяльність є невід'ємною складовою суспільного життя, оскільки вона відображає суспільні процеси, що потребують завуальованого або опосередкованого мовного оформлення з метою уникнення конфліктів, пом'якшення висловлювань та дотримання норм комунікативної ввічливості. Евфемізми не лише знижують емоційне напруження, а й сприяють легітимації дій держави перед громадськістю та міжнародною спільнотою.

У сучасних військових конфліктах часто використовуються евфемізми для пом'якшення або приховування інформації про людські втрати. Наприклад, замість прямого “загиблі солдати” використовують термін “KIA” (Killed In Action), що віддаляє слухача від реальності смерті на полі бою. Термін “MIA” (Missing In Action) застосовується для позначення військовослужбовців, зниклих безвісти під час бойових дій, що може означати як полон, так і загибель, але без підтвердження. Використання таких виразів допомагає зменшити емоційний вплив повідомлень про втрати та створює дистанцію від жорстокої реальності війни. Подібна практика сприяє формуванню позитивнішого іміджу урядових дій та може впливати на сприйняття громадськістю військових операцій.

Також варто звернути увагу на політичну лексику, яка маскує суперечливі рішення. Наприклад, “collateral damage” означає загибель цивільного населення, але формально позбавлене емоційного забарвлення. Інші приклади: “enhanced interrogation techniques” (замінник слова torture), “extraordinary rendition” (перевезення підозрюваних до третіх країн, де дозволені тортури), “neutralize a target” (усунути, вбити) [2].

Важливим є й дискурсивний контекст, у якому використовуються евфемізми. Політики навмисно формують повідомлення так, щоб мінімізувати опір аудиторії та створити ілюзію контролю, справедливості або необхідності певних дій [3]. Таким чином, евфемістична лексика є не лише мовним явищем, а й потужним інструментом ідеологічного впливу.

У воєнних звітах та офіційних заявах часто фіксується тенденція до “мовної стерильності”. Це дозволяє ЗМІ подавати конфлікти як “операції з обмеженим впливом” або “дії задля стабілізації”, що відволікає увагу громадськості від гуманітарних аспектів [4]. У результаті формується мова, що водночас є інформативною та ідеологічно забарвленою.

Отже, евфемізми у військово-політичному дискурсі англomовних країн є складовою частиною комунікативної стратегії, що впливає на сприйняття війни, політики та моральних оцінок подій. Їхнє вивчення дозволяє краще зрозуміти механізми мовної маніпуляції та роль мови в політичній владі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Chilton P. *Analysing Political Discourse: Theory and Practice*. Routledge. 2004.
2. Fairclough N. *Language and Power* (3rd ed.). Routledge. 2015.
3. Lakoff G. *Don't Think of an Elephant! Know Your Values and Frame the Debate*. Chelsea Green Publishing. 2004.
4. Machin D., Mayr A. *How to Do Critical Discourse Analysis: A Multimodal Introduction*. SAGE Publications. 2012.